De Nederlandsche Tyrtaeus. Liederen voor de verdedigers des vaderlands. Deel 3

C.P.E. Robidé van der Aa

bron
C.P.E. Robidé van der Aa, *De Nederlandsche Tyrtaeus. Liederen voor de verdedigers des vaderlands. Deel 3*. G.J.A Beijerinck, Amsterdam 1830

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/robi001nede05_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

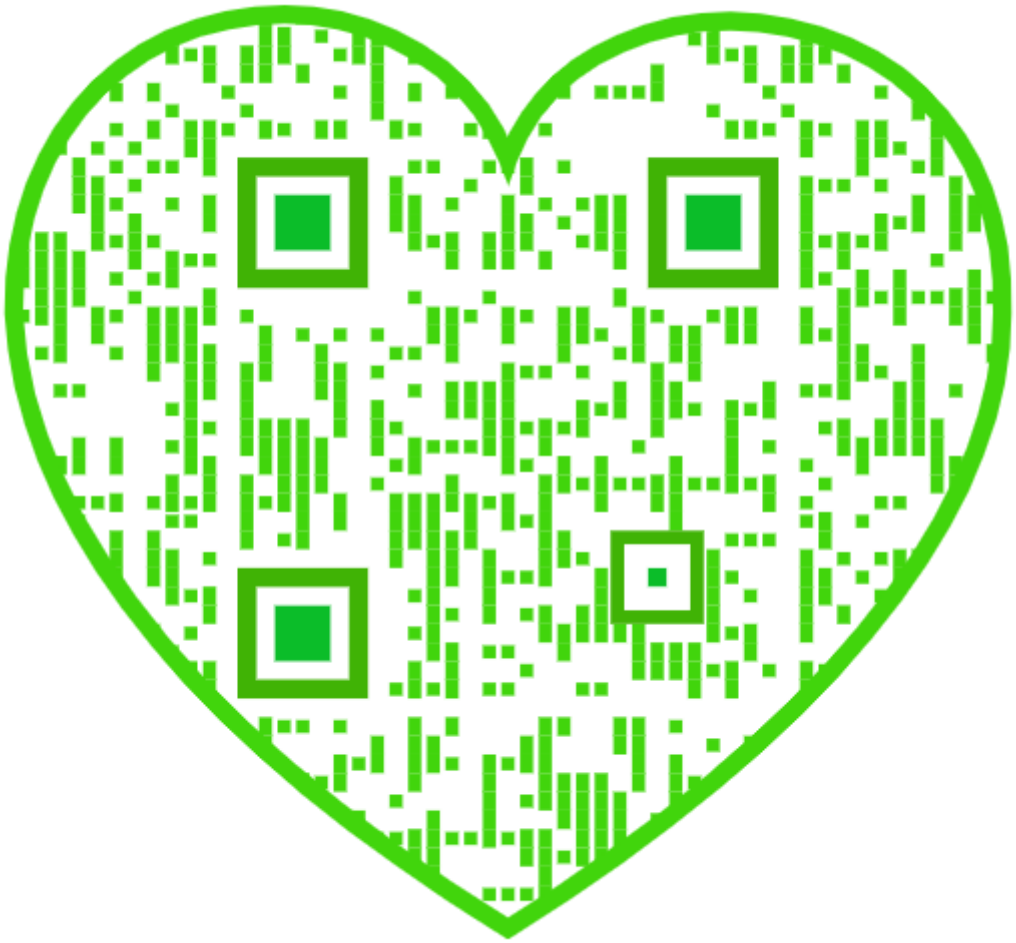

De aard der Belgen en die der Hollanders.

[Door B]

Wijze: *De wereld is in rep en roer.*

Den Vorst te honen door verraad;
De rust te storen van den Staat:
Dat ligt in d'aard der Belgen. (*bis.*)
Standvastig, dankbaar en opregt
Aan Land en Koning steeds gehecht,
Is d'aard van Hollands telgen. (*bis.*)

Van d'eeden, plegtig eens gedaan,
Met onbeschaamdheid zich te ontslaan:
Dat ligt in d'aard der Belgen. (*bis.*)
Getrouw te zijn aan woord en eed,
Zoo wel in voorspoed als in leed,
Is d'aard van Hollands telgen. (*bis.*)

't Verkregen voorregt, mild en groot,
Te ontkennen, na men 't eerst genoot:
Dat ligt in d'aard der Belgen. (*bis.*)
Het goede, door den Vorst gesticht,
Te stellen in het helderst licht,
Is d'aard van Hollands telgen. (*bis.*)

Petities, roekloos opgesteld,
Door oproersteunen in geweld:
Dat ligt in d'aard der Belgen. (*bis.*)
Zich te onderwerpen aan de Wet,
Tot 's burgers welzijn ingezet,
Is d'aard van Hollands telgen. (*bis.*)

Vermeende grieven, niet verhoord,
Door roof te wreeken en door moord:
Dat ligt in d'aard der Belgen. (*bis.*)

Verblinden zulk een drift te ontraân;
Hen in hun woede te weêrstaan,
Is d'aard van Hollands telgen. (*bis.*)

Om brand te stichten in het land,
En 't ons te wijten, dat het brandt:
Dat ligt in d'aard der Belgen. (*bis.*)
Geweld en muitzucht 't hoofd te biên,
Van stille burgers 't goed te ontzien,
Is d'aard van Hollands telgen. (*bis.*)

Te lastren al wie Hollands heet;
Hen te mishand'len boos en wreed:
Dat ligt in d'aard der Belgen. (*bis.*)
Den Belg, onschuldig aan 't verraad,
Nog te vergelden goed voor kwaad,
Is d'aard van Hollands telgen. (*bis.*)

Den band, die 't meest ons heeft gekneld,
Van een te scheuren door geweld:
Dat lag in d'aard der Belgen. (*bis.*)
Te waken, dat, in geen geval,
Ons zulk een band weêr boeijen zal,
Toont d'aard van Hollands telgen. (*bis.*)

Lied van den dag.

[Door D]

Wijze: *Unser alter Stadtsverwalter.*

Huichelaren en barbaren;
Zwartontaarde Belgen
Durfden denken, op hun wenken,
Neêrland in te zwelgen,
En de Ruiter's zonen,
Strafloos, fel te honen.
Jagers, op! (wigge die bombom)
En groet hen wellekom.

Jakobijnen, wilden schijnen
Echte liberalen;
Maar, verraden, door hun daden
Moest hun doelwit falen.
Minnaars der schavotten,
Helsche vrijheidszotten,
Beven zij (wigge die bombom)
Voor Neêrlands heldendrom.

Zwarte dompers; geestverstompers;
Haters der verlichting,
Die haar stralen deden dalen
Voor brandstapelstichting:
Wenschten ons, Bataven!
Ziel- en ligchaamslaven.
Uit hun droom (wigge die bombom)
Trekt hen onze oorlogstrom.

Op dan, Batten! Bloed en schatten
Vaderland geheiligd!
Tempels, woning, Land en Koning
Voor de hel beveiligd!
Zweert, bij de asch der vaadren
Straf den landverraadren!
Sta voor u (wigge die bombom)
De ondankbre laster stom!

Eedle Jagers! Veeverslagers!
Rijst! en als de hazen
Vlugten, wijken, en bezwijken
Belgies heldenbazen.
Doet den donder knallen!
Pif, pouf, paf!... zij vallen.
Val, gespuis! (wigge die bombom)
Voor Neêrlands schutgebrom!

November 1830.

Een nieuw lied
Op de waarachtige historie van Bangen Jaap
of den rustenden schutter in den misthoop.

[Door Robidé van der Aa]

Wijze: *Hoort hier de droeve klagten aan, al van een Zoontje met zijn moeder.*

Meisjes! ei luistert naar mijn lied!
Ik wil u heden iets vertellen,
Dat er nu onlangs is geschied
Met een van onze vrijgezellen,
Die, van zijn jongste jaren
Vertroeteld opgevoed,
Bij 't rijzen der gevaren
Vrees voor den krijgsdienst voedt.
Die laffe bange borst
Voegt niet bij heldenscharen;
Die bange borst, die bange borst,
Durft niet te strijden voor zijn Land en Vorst.

JAAPJE was sterk, was grof en lang,
JAAPJE kon als de Turken smooken,
Maar hij, gelijk een wezel bang,
Wou liefst den pot bij moeder koken;
En toen de trommels sloegen:
'*Komt, Jongens van het land!*
Verlaat nu spa en ploegen
En strijdt voor 't Vaderland!'
Begon bij d'armen kwant
De borst benaauwd te zwoegen,
En d'arme kwant, en d'arme kwant
Liep er al schreijende langs beemd en zand.

Hij sprak aldus zijn moeder aan:
'*Ik moet, helaas! u wel verlaten*,
Daar ik onmogelijk kan staan
Al bij die vloekende soldaten,

Die met de kogels spelen
Als of het knikkers zijn;
Die los de meisjes streelen
Bij snaps en brandewijn.
Ach JAAP *stierf van sagrijn,*
Moest hij soldaatje spelen; -
Stierf van sagrijn, stierf van sagrijn,
Moest hij een rustende Schutter nu zijn.'

JAAP maakte stil bij nacht zich zoek,
En liet zich op 't *Appel* niet vinden;
Maar de Kaptein was knap en kloek
En niet zoo makkelijk te blinden.
Hij liet alom hem zoeken,
Bespaarde geld noch list,
Doorzocht de kleinste hoeken; -
Doch JAAPJE bleef vermist,
Tot m'in een hoop van mist
Dien dapperen, dien kloeken
Geheel bemist, geheel bemist,
Zoo vond als niemand het ligt had gegist.

Men pakte JAAP zoo goed men kon:
Hij moest nu dubbel exerceren;
Doch niemand van het Bataljon
Wilde ooit met laffen JAAP verkeeren.
Schoon ook de dienst moog' wennen,
De meisjes van de stad
Die zijn historie kennen
En weten, waar hij zat,
Die zeggen fier en prat:
'*Loop, grootste der Jan-hennen!*
Foei schaam u wat! Foei schaam u wat!
Wie gaat met hem, *die in een misthoop zat?*'

December 1830.

De Potter en zijne legioenen.

Wijze: *Lappedief, lappedief, loeresje.*

Nederlanders, moed gehouden!
Hoort eens hoe 't in Braband gaat:
Vriend DE POTTER is verkouden,
En zijn klub is desperaat.
Hoort ze maar, hoort ze maar, hoort ze maar schreeuwen:
'POTTER, POTTER, geef ons brood!'

Droom nu langer niet, DE POTTER!
Van uw vrij gemeenebest;
't Is toch maar een doode protter(*),
Doodgedrukt in eigen nest.
Laat hem nu, laat hem nu, laat hem nu zingen:
'Och, wat is mijn protter koud!'

Zwart van handen, zwart van zielen
Is het volkje, dat men ziet;
Kolenbranders, blaauwe kielen,
Sans-culottes anders niet.
Ziet ze maar, ziet ze maar, ziet ze maar loopen,
Schorremorrie anders niet.

Zonder schoenen, zonder broeken,
Och, wat doen zij in de kou!
Met een mondvol Fransche vloeken,
Of ons dat wat deeren zou?
Altemaal, altemaal, altemaal pover,
Och, wat doen zij in de kou!

Meenen zij zich in den winter
Hier te voeden met ons brood;
Dappre strijders, stuurt ze ginter
Elk den mond vol kruid en lood.

(*) *Zich met een dooden protter verheugen*, is in Friesland eene spreekwijze, alwaar *protter* een spreeuw beteekent.

Laat ze maar, laat ze maar, laat ze maar teren
Op die vaste winterkost.

Denken zij uit onzen kelder
Zich te laven aan den *wijn;*
Hier is WATER, frisch en helder,
Dat zal vrij wat beter zijn!
Dompelt ze, dompelt ze, dompelt ze daarin,
Als die zielen dorstig zijn.

Wanen zij hun naakte leden
Hier te dekken? weet gij wat? -
Straft die kinderachtigheden -
Op de plaats waar Adam zat.
Straft ze maar, straft ze maar, straft ze ter degen
Op de plaats waar Adam zat.

Wil dat volk dan nog niet hooren,
Legt hun 't zwijgen op voor goed;
Laat u nimmer ringelooren
Door dat vies en vuil gebroed.
Houwt ze dan, hakt ze maar, schiet ze tot spaanders,
Al dat vies en vuil gebroed.

Lied voor vertrekkende krijgslieden.

[Door G. Timme]

Wijze: *Onderwater moet marcheren.*

Wij verlaten haard en woning,
Op de stem van pligt en Koning,
Om te trekken, welgemoed,
Naar het oord, waar 't oproer woedt. (*bis.*)

Vaar dan wel, geliefde streken!
Wieg en woonsteê! velden! beken!
U zij 't afscheidslied gewijd,
Eer wij trekken naar den strijd. (*bis.*)

Neen! de neven der de Ruiters
Kruipen nooit voor vuige muiters!
Weêrstand bieden is hun' keus,
Vrij of sterven, zij de leus! (*bis.*)

Vaar dan wel, al wat wij minnen!
Hoort weldra dat wij verwinnen!
Niemand onzer die er vliedt;
Leeuwentelgen wijken niet. (*bis.*)

Vaar, vaarwel! de vanen wenken!
Liefdevol zult g'aan ons denken,
Vrolijk willen wij vergaan,
Blijv' slechts Vorst en Land bestaan! (*bis.*)

Wachtlied voor de vrijwillige schutters *te Amsterdam.*

[Door W.H. Warnsinck, Bz.]

Wijze: *Ziet, Vrienden! welk een schoone morgen.*
Auber.

Komt, Schutters! die, aan Amstels boorden,
In Gijsbrechts wal, de rust bewaart!
Verheft den klank der vreugdakkoorden,
Nu wij weêr staan ter wacht geschaard!
't Is schoon voor 't heil der Stad te waken,
De pronk van het IJ.
Geene onrust moet haar' wal genaken,
Of wij, Schutters, wij,
Getrouw en fier, staan haar manmoedig bij. (*bis.*)

Maar nimmer worden Amstelaren
Gelijk aan 't woest, ontzinde rot,
En 't snood gespuis der plunderaren,
Dat de eer verzaakt en lastert God.

Wij zijn nog Neêrlands echte telgen.
De roem van ons Land
Gaat nooit, als bij verachte Belgen,
Neen, nooit hier te schand'.
Hier woont nog trouw aan Vorst en Vaderland. (*bis.*)

In Brussel moog' de muitzucht woeden;
De moord zij t' huis in Luik en Gent;
God dank! aan Maas en Amstelvloeden
Zijn al die gruwlen onbekend.
Bataaf en Fries en wakkre Zeeuwen
Staan pal in den nood;
En 't kroost der oude Waterleeuwen
Vreest niets, zelfs geen' dood:
Neen, nooit treft ons de schrik voor staal of lood. (*bis.*)

Verachte Belgen! ja, wij haten
Uw zeden en uw basterdtaal;
Wij zijn Oranje's onderzaten;
Ons kroont der Vadren zegepraal.
Heil ons! - De veder der historie
Beschrijft tot 's Lands eer
De Ruijters roem en Nassau's glorie,
En niets streelt ons meer.
Wij zijn het kroost dier dappre helden weêr. (*bis.*)

Komt, Schutters! die, aan Amstels boorden,
In Gijsbrechts wal, de rust bewaart!
Verheft den klank der vreugdakkoorden,
Nu wij weêr staan ter wacht geschaard!
't Geluk zij dezer vest beschoren;
De pronk van het IJ!
Het Vaderland is weêr herboren,
Weêr groot en weêr vrij;
En trouw aan Land en Koning zweren wij! (*bis.*)

Lied van een fuselier, te Maastricht in garnizoen.

[Door een' vrijen Fries]

Wijze: *De wereld is in rep en roer.*

Het uur der wraak zal eenmaal slaan,
DE POTTER zal te gronde gaan
Met al zijn vloekgenooten. (*bis.*)
Ja kameraden! denkt er om,
Eens wordt hij met zijn ganschen drom
Door Braband zelf verstooten. (*bis.*)

DE POTTER, die geen waarde had,
Als hij zijn schijven niet bezat,
Zal wis den strijd verliezen. (*bis.*)
Hij valt, en Hollands oude moed
Verplettert al het wreed gebroed,
Geholpen door de Friezen. (*bis.*)

Vergeefs, vergeefs uw schat verspild,
Gij doolt met al uw clubs in 't wild,
Weg met die Jacobijnen. (*bis.*)
Zij zweeren eeuwig NASSAU af,
Maar graven ook hun eigen graf,
In 't hart der kolenmijnen. (*bis.*)

Waakt, Nederlanders! waakt en komt,
Als hier 't kanongedonder bromt,
Dit roept u medgezellen. (*bis.*)
Trouw wordt *Maastricht* door ons bewaakt,
En wee den blaauwkiel, die het naakt;
Hij zal 't niet navertellen. (*bis.*)

Gij, Makkers! die in 't nachtlijk uur,
Maastricht van wal en vest en muur
Bescherremt en beveiligt. (*bis.*)
Al woelt en wroet het snood verraad,
Onze eerenaam van braaf soldaat,
Word' door geen Belg ontheiligd. (*bis.*)

Al rukte DAINE, KESSELS aan;
Zien wij heel Braband voor ons staan:
Wij zullen hen doen bukken. (*bis.*)
Eerst hangt men den verrader op,
Dan beuken wij den Walvisch kop
In honderd duizend stukken. (*bis.*)

Want uit ons dierbaar Vaderland
Stroomt krijgsmagt aan van allen kant,
Om met ons zaam te spannen. (*bis.*)
Wij zullen, met vereende kracht,
De muiters en hun legermagt
Naar hel en duivel bannen. (*bis.*)

Gij, Walen! komt niet in ons land!
Eer eet de Fries zijn linkerhand,
Verplet u met de regter. (*bis.*)
Geen beter volk dan Holland teelt;
Maar wat den baas in Braband speelt,
In 't gansch heelal geen slechter. (*bis.*)

Onze vorst.

[Door E.L. Glinderman]

Wijze: *Auf, auf, ihr Brüder, und seyd stark.*

Wie kent een Vorst als Neêrlands Vorst?
Wie noemt er één zóó groot,
Die moedig zoo veel rampen, torscht,
Die leeft in elke brave borst,
En trouw blijft tot den dood?

Wie noemt er één op 't wereldrond,
Zóó braaf, aan deugd zóó rijk?....
't Verraad verheffe vrij den kop,
En hijsch' de muitvaan juichend op:
Hij blijft zich zelv' gelijk.

Aan Oost en West, aan Zuid en Noord,
En waar beschaafdheid troont -
Wordt eedle WILLEMS naam gehoord -
En Neêrland plant de deugdmin voort,
Die in zijn boezem woont. -

Zijt lang, ô dierbare! ons ten schut'!
Wij schragen 't Staats-gebouw -
Wij blijven, wat het lot ons biedt,
Zoo lang ons 't bloed in de aders vliet,
Aan eer en pligt getrouw.

Dit zweren wij den braven vorst,
Die leeft voor *ons* geluk.
Hem treffe 't moordstaal in de borst,
Die ooit zijn' naam te smaden dorst,
Of juicht in 's Vorsten druk.

Maar hulde aan hem, wiens vuist het zwaard,
Den vijand moedig biedt:
Die roem op de overwinning draagt,
Maar naar geen eerbelooning vraagt,
Hem klink' ons eerelied!

Utrecht, 16 November 1830.

Vaderlandsch lied(*).

[Door H.H. Klijn, met muzijk van W. Sundorff]

o Dierbaar plekje! o Vaderland!
Voor u klinkt thans ons lied!
Wij juichen om al 't geen uw hand,
Uw dankbre kindren biedt.
Om 't heil, dat op uw velden daalt,
Om al den volksroem, die hier praalt.

(*) De hier nevensgaande Zangwijze, werd, vóór bijna veertien jaren, ten gebruik voor de Stads-Armenscholen, vervaardigd door mijnen waardigen, te vroeg aan zijne dierbare betrekkingen en de kunsten ontrukten vriend Willem Sundorff. Ik herinnerde mij den algemeenen bijval, welke deze zangwijze toen vond, en het kwam mij voor, dat het zoo aangenaam als treffend zijn zoude, in deze oogenblikken, een Vaderlandsch Lied, op eene zangwijze, reeds voor zoo veel jaren door hem vervaardigd, te kunnen aanheffen. Ook mijn achtingwaardige vriend, zoo bezield van het zuiverst gevoel; zoo vol van geestdrift voor de kunst, beminde zijn Vaderland innig en vurig. Wat zoude ons zijn keurig talent niet in deze oogenblikken geschonken hebben? Hoe zoude ons zijn heerlijke zang niet tot eene waardige geestdrift hebben gestemd? Dit heeft zoo niet mogen zijn; God had dit anders besloten. Zacht ruste dan de asch van eenen man, wiens mannelijke ernst, ongekreukte braafheid en godsvrucht, zoo wel als uitstekend kunsttalent door allen, die hem met mij gekend en hooggeacht hebben, in dankbare zegening blijven zullen.
Men zij, ten aanzien van het gebruik der zangwijze, bedacht, dat de muzijk, telkens voor twee coupletten worde gebruikt; terwijl het laatste, als nagenoeg dezelfde denkbeelden bevattende, als het eerste couplet, ook in denzelfden toon moet gezongen worden.

Geen deugd, die niet in Neêrland woont,
Niet huist in dit gewest.
Wat d'ijver, trouw, en braafheid loont,
Dat heeft zich hier gevest.
Hier vormt en liefde en menschenmin,
Het gansche volk tot één gezin.

Langs Oost en West, en Zuid en Noord,
Zwiert Neêrlandsch heldenvlag.
Wat stroom, wat zee, wat veld, wat boord,
Dat haar niet golven zag!
Waar was zij niet op strand of kust,
Der volken heil! der volken lust!

Wat Neêrlandsch heldenarm vermag,
Heeft Spanjes trots gevoeld;
Toen veld, en dijk, en strand, en plag,
Geheel werd omgewoeld;
Toen, tot op 't bloed, in nood en leed,
's Lands heldental, als leeuwen streed.

Zoo stond het eens, - zoo staat het nog,
En deinst niet in 't gevaar.
Al slaat het plegtig doodsuur, - toch,
Toch kampt 's lands heldenschaar.
Het strijdt, tot zelfs de laatste sneeft,
Eer 't zich ter prooi aan muitzucht geeft.

Maar daalt de vreê, - dan heelt en redt,
Dan helpt, wat helpen kan.
Dan wordt het danklied ingezet.
Gods tempel dreunt er van.
Want Neêrland wacht in 't smartlijk lot,
Zijn moed, zijn kracht, zijn hulp van God.

o Dierbaar plekje! o Vaderland!
U wijden wij ons lied!
o Grond, zoo groot in waarde als stand,
Wie kent en roemt u niet!
De vreugde, die ons hart ontsluit,
Galmt, dankende, u een lofzang uit.

December 1830.

Vaarwel aan mijnen geliefde.

[Door M^{r}. Robidé van der Aa]

Wijze: *Lebe wohl, vergiss mein nicht.*

Goede reis, geliefde vrind!
Schaar u vrij bij Neêrlands helden,
Die de Belgen tegensnelden; -
Doch waar gij u ook bevindt,
Denk aan 't meisje, dat u mint!

Waar gij zijt, vergeet mij niet!
Waag niet driest uw dierbaar leven:
't Oogenblik, dat u zag sneven,
Doodde haar, die ge achterliet. -
Waar gij zijt, 'k vergeet u niet.

Schoon is 't eerloof, dat u beidt,
Dat de roem vlecht door uw haren;
Schooner zijn mij mirtheblaren,
Die de min tot kransjes breidt,
Als geen burgerkrijg ons scheidt.

Goede reis, geliefde vrind!
Zege moge uw zwaard verzellen,
Spoedig gij in de armen snellen
Van het meisje, dat u mint; -
Goede reis, geliefde vrind! -